

7η ΕΝΟΤΗΤΑ

ΒΙΩΝΟΝΤΑΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ ΖΩΗΣ

Νεοελληνική Γλώσσα
Β΄ Γυμνασίου

STOP στα τροχαία εγκλήματα!

Την Κυριακή ήταν η Παγκόσμια Ημέρα Μνήμης Θυμάτων Τροχαίων Ατυχημάτων. Με αυτή την αφορμή, δεκάδες ποδηλάτες συμμετείχαν στην ποδηλατοπορεία που οργάνωσε στην Αθήνα η πρωτοβουλία «Να σταματήσουμε τα τροχαία εγκλήματα». Σκοπός τους ήταν να μας ενημερώσουν και να μας ευαισθητοποιήσουν ώστε να είμαστε πιο προσεκτικοί στους δρόμους. Στους δρόμους της χώρας μας σκοτώνονται κάθε χρόνο από τροχαία ατυχήματα 2.000 άνθρωποι, ενώ τραυματίζονται βαριά 4.000 και ελαφρά 30.000. Μήπως έφτασε η ώρα να σταματήσει αυτό το έγκλημα;

περ. «Ερευνητές», εφημ. Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 27/11/2010

STOP στα τροχαία εγκλήματα

1. Διαβάστε το κείμενο και απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις:

- Σε ποιους είναι αφιερωμένη η Κυριακή 21 Νοεμβρίου;
- Για ποιον σκοπό έγινε η ποδηλατοπορεία στην Αθήνα;
- Πόσοι άνθρωποι σκοτώνονται κάθε χρόνο από τροχαία στην Ελλάδα και πόσοι τραυματίζονται σοβαρά;
- Τι νομίζετε ότι πρέπει να γίνει για να μειωθούν τα τροχαία ατυχήματα στην Ελλάδα;

2. Είστε μέσα στο αυτοκίνητο και ο πατέρας σας οδηγεί. Προχωράτε σε ένα στενό δρόμο και έχετε προτεραιότητα. Καθώς προχωράτε, ο οδηγός ενός άλλου αυτοκινήτου που είχε στρίψει σε λάθος στενό κάνει απότομα πίσω χωρίς να έχει δει ότι εκείνη την ώρα περνάτε. Πέφτει στην πόρτα του συνοδηγού του δικού σας αυτοκινήτου και τη βουλιάζει. Ο πατέρας σας βγαίνει έξω από το αυτοκίνητο και είναι πολύ θυμωμένος. Ο άλλος οδηγός βγαίνει και αυτός έξω και συνομιλούν. Φανταστείτε το διάλογο ανάμεσα στον πατέρα σας και στον οδηγό του άλλου αυτοκινήτου.

3. Σας έχει συμβεί ποτέ κάποιο τροχαίο ατύχημα; Αν ναι, χτυπήσατε σοβαρά; Τι έγινε στο τέλος;
Γράψτε ένα γράμμα σε έναν φίλο / μια φίλη σας όπου του εξηγείτε τι έγινε. Ξεκινήστε κάπως έτσι:

Φίλ___ μου,

Δεν μπορείς να φανταστείς τι έπαθα την περασμένη _____.

Την ώρα που _____

_____.

Ξαφνικά, _____.

Εκείνη τη στιγμή _____.

Τότε _____.

Νομίζω ότι _____.

Με πήγαν στο _____.

Εκεί _____.

Για καλή μου τύχη _____.

_____.

Στο τέλος _____

και ευχήθηκα _____.

4. Διαλέξτε το σωστό και συμπληρώστε τα κενά. Αν δυσκολευτείτε, μπορείτε να συμβουλευτείτε το λεξικό.

- Στους πεζόδρομους απαγορεύεται η κίνηση _____
α. απορριμματοφόρων   **β.** τροχοφόρων   **γ.** τροχών
- Την κίνηση στο δρόμο τη ρυθμίζει ο _____.
α. τροχονόμος   **β.** αστυνόμος   **γ.** αστρονόμος
- Κάθε χρόνο 30.000 άνθρωποι τραυματίζονται ελαφρά σε _____.
α. τυχαία   **β.** τροχαία   **γ.** τροχιές
- Κάθε καλοκαίρι ο Γιάννης και η οικογένειά του πάνε διακοπές κοντά στη θάλασσα και μένουν σε ένα _____.
α. τροχόσπιτο   **β.** σκυλόσπιτο   **γ.** κουκλόσπιτο
- Το φρένο λέγεται αλλιώς και _____.
α. τροχοπέδιλο   **β.** τροχοπέδη   **γ.** τροχιστήριο

Το κράτος θα μας κάνει τη ζωή... ποδήλατο

Περίπου 6.500 δίτροχα βγάζει σε άλση και πάρκα το υπουργείο Υγείας για τους πολίτες που θέλουν να κάνουν πετάλι στην Αθήνα

Χιλιάδες ποδήλατα πρόκειται να προμηθευτεί η κυβέρνηση για να τα χορηγήσει σε πολίτες που θα τα χρησιμοποιούν στα πάρκα και στα άλση της Αττικής. Συνολικά για τις ανάγκες του προγράμματος «Άθληση και φυσική αγωγή στην πόλη» υπολογίζεται ότι θα απαιτηθούν γύρω στα 6.500 ποδήλατα.

<http://asset.tovima.gr>

Σε πρώτη φάση αναμένεται να αγοραστούν και να εγκατασταθούν ποδήλατα στο Πεδίο του Άρεως (απαιτούνται περίπου 200), στο Αττικό Άλσος (απαιτούνται ποδήλατα βουνού), στο Άλσος Βεΐκου και στο Γουδή (όπου θα υπάρχει και ο μεγαλύτερος αριθμός ποδηλάτων πόλης). Τα ποδήλατα θα διατίθενται στους πολίτες με το σύστημα της μαγνητικής κάρτας. Όσοι ενδιαφέρονται να κάνουν βόλτες με αυτά θα πρέπει να προμηθευτούν ειδικές κάρτες με τις οποίες θα μπορούν να ξεκλειδώσουν τα ποδήλατα από τους σταθμούς που θα δημιουργηθούν στα πάρκα και στα άλση. Θα μπορεί κανείς να ποδηλατεί όση ώρα θέλει και στη συνέχεια να αφήνει το ποδήλατο σε όποιο άλλον σταθμό επιθυ-

μεί. Τα κρατικά ποδήλατα σε λίγα χρόνια, όταν δηλαδή υπάρξουν ποδηλατόδρομοι και σταθμοί παραλαβής / παράδοσής τους, θα «βγουν» στους δρόμους της πόλης για τις μετακινήσεις των πολιτών.

Κατά τους επιστημονικούς συνεργάτες του Υπουργείου Υγείας, το ποδήλατο αποτελεί ένα καλό και οικονομικό εργαλείο για τη μετακίνηση των πολιτών αλλά και για άσκηση. Δεν αντιμετωπίζει προβλήματα κυκλοφοριακής συμφόρησης, απαιτεί μηδενικό χώρο στάθμευσης, έχει τη δυνατότητα να μετακινείται και εκτός δικτύου, ενώ δεν ρυπαίνει το περιβάλλον.

εφημ. ΤΟ ΒΗΜΑ, 25/11/2010 (<http://www.tovima.gr>)

Το κράτος θα μας κάνει τη ζωή... ποδήλατο

1. Διαβάστε το κείμενο και διαλέξτε τη σωστή απάντηση:

● **Το Υπουργείο Υγείας πρόκειται να:**

- α. χαρίσει 6.500 ποδήλατα σε πολίτες της Αθήνας.
- β. αγοράσει 6.500 ποδήλατα για όσους δουλεύουν στο Υπουργείο Υγείας.
- γ. «δανείσει» 6.500 ποδήλατα σε πολίτες για να τα χρησιμοποιούν για λίγο.

● **Αρχικά τα ποδήλατα που θα χορηγηθούν θα είναι:**

- α. ποδήλατα πόλης και βουνού.
- β. ποδήλατα βουνού.
- γ. ποδήλατα πόλης.

● **Κάθε πολίτης θα μπορεί να ποδηλατεί:**

- α. μόνο μισή ώρα.
- β. μία ώρα.
- γ. όση ώρα θέλει.

● **Τα κρατικά ποδήλατα θα βγουν στους δρόμους:**

- α. όταν θα είναι έτοιμοι οι ποδηλατόδρομοι και οι σταθμοί παράδοσης και παραλαβής.
- β. όταν θα φτιαχτούν οι μαγνητικές κάρτες.
- γ. όταν θα απαγορευτεί η κυκλοφορία των αυτοκινήτων στο κέντρο της Αθήνας.

2. Γράψτε 5 λόγους για τους οποίους το ποδήλατο είναι το καλύτερο μεταφορικό μέσο.

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

3. Κοιτάξτε την εικόνα στο κείμενο 2 και γράψτε τα 4 βήματα που θα ακολουθεί όποιος παίρνει δανεικό ποδήλατο:

1. Στην αρχή πρέπει να _____.

2. Μετά πρέπει να _____.

3. Στη συνέχεια μπορεί να _____.

4. Στο τέλος πρέπει να _____.

4. Τι σημαίνει ο τίτλος του άρθρου: **Το κράτος θα μας κάνει τη ζωή «ποδήλατο»;**

5. Διαβάστε το κείμενο και βρείτε φράσεις (επιρρηματικούς προσδιορισμούς) που δείχνουν σε ποιο μέρος θα υπάρχουν τα ποδήλατα (τόπο), πότε θα γίνει αυτό (χρόνο), πώς θα γίνει (τρόπο), και για ποιον λόγο (σκοπό), όπως στο παράδειγμα.

Τόπος: Πού;

1. Στο Πεδίο του Άρεως

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

9. _____

Χρόνος: Πότε;

1. Σε πρώτη φάση

2. _____

3. _____

4. _____

Τρόπος: Πώς;

1. Με το σύστημα της μαγνητικής κάρτας.

2. _____

3. _____

Σκοπός: Για ποιο λόγο;

1. Για τις μετακινήσεις των πολιτών.

2. _____

3. _____

Δείτε τα δεδομένα: Κάθε χρόνο

Στην Ευρώπη: χάνονται **50.000** άνθρωποι και τραυματίζονται **500.000**
150.000 μένουν μόνιμα ανάπηροι

Στην Ελλάδα: χάνονται **2.500** άνθρωποι και τραυματίζονται **32.000**
Πόσοι μένουν ανάπηροι;

Σκεφθείτε τις επιπτώσεις

Πίσω από κάθε άνθρωπο που χάνεται, πίσω από κάθε ανάπηρο από τροχαίο ατύχημα βρίσκεται μία **οικογένεια** που:

- ☹ νιώθει απέραντη και διαρκή δυστυχία
- ☹ περνάει από εφιαλτικές διαδικασίες
- ☹ φτωχαίνει
- ☹ υποφέρει για χρόνια από σωματικές και ψυχικές διαταραχές
- ☹ πέφτει δραματικά η ποιότητα ζωής της

Το τροχαίο ατύχημα δεν είναι πια κάτι μακρινό, κάτι που συμβαίνει στους άλλους!

Όπως έχουν σήμερα τα πράγματα

- I στους **80** ευρωπαίους πολίτες θα χάσει τη ζωή του από τροχαίο ατύχημα
- I στους **3** θα νοσηλευθεί εξαιτίας τροχαίου ατυχήματος

Για να βελτιωθούν πρέπει να αλλάξει η συμπεριφορά στους δρόμους!

Η ΕΥΘΥΤΑ είναι μία κίνηση πολιτών (μεταξύ τους και θύματα τροχαίων ατυχημάτων)

- ☺ για την υποστήριξη των θυμάτων
- ☺ για τη βελτίωση της οδικής συμπεριφοράς

Τα περιθώρια υπάρχουν, χρειάζεται δραστηριοποίηση

Ενδιαφερθείτε

για την πόλη που ζείτε
για την περιοχή που κυκλοφορείτε

Η οδική συμπεριφορά σας αφορά

Εταιρία Υποστήριξης Θυμάτων Τροχαίων Ατυχημάτων (ΕΥΘΥΤΑ)

Η οδική ασφάλεια είναι ανθρώπινο δικαίωμα!

1. Το κείμενο της διαφήμισης μιλάει για την οδική ασφάλεια, δηλαδή τι να κάνουμε για να μην έχουμε ατυχήματα στο δρόμο. Συμπληρώστε τα κενά με τους σωστούς αριθμούς:

Τα ατυχήματα είναι πολλά. Στην Ελλάδα κάθε χρόνο σκοτώνονται _____ άνθρωποι κάθε χρόνο και τραυματίζονται _____ άνθρωποι. Σκεφτείτε ότι ένας στους _____ Ευρωπαίους θα σκοτωθεί σε τροχαίο ατύχημα και ένας στους _____ θα πάει στο νοσοκομείο από ατύχημα! Σε όλη την Ευρώπη, _____ άνθρωποι σκοτώνονται κάθε χρόνο από τροχαία ατυχήματα και _____ τραυματίζονται.

2. Ξεχωρίστε τις παρακάτω φράσεις σε δύο στήλες. Στη μια γράψτε τι φταίει για τα τροχαία ατυχήματα και στην άλλη τι παθαίνουμε από τα ατυχήματα:

- πολλοί άνθρωποι σκοτώνονται
- η οικογένεια νιώθει μεγάλη δυστυχία
- πολλοί οδηγοί πίνουν οινόπνευμα πριν οδηγήσουν
- πολλοί άνθρωποι μένουν ανάπηροι
- πολλοί οδηγούν με τεράστια ταχύτητα
- οι δρόμοι μας δεν είναι πολύ καλοί και δε φωτίζονται καλά
- η οικογένεια μετά το ατύχημα είναι πιο φτωχή
- πολλοί οδηγούν απρόσεχτα
- πολλοί οδηγοί δε φορούν ζώνη ασφαλείας
- μερικοί άνθρωποι χάνουν τη δουλειά τους

Τι φταίει για τα ατυχήματα	Τι παθαίνουμε από τα ατυχήματα

3. Να γράψετε τα άρθρα που λείπουν:

Χτες το βράδυ έγινε _____ ξαφνικό ατύχημα στο κέντρο της πόλης. Ήταν —
 _____ τραγική σύγκρουση μοτοσικλέτας και φορτηγού. _____ ατύχημα έγινε
 _____ γωνία των οδών Μαυρομιχάλη και Μεθάνων _____ 3 και μισή μετά
 _____ μεσημέρι.

4. Γράψτε έναν πεντάλογο της οδικής ασφάλειας για τον πίνακα ανακοινώσεων του σχολείου σας, δηλαδή πέντε πράγματα που πρέπει να προσέχουμε για να μην έχουμε τροχαία ατυχήματα. Οι παρακάτω λέξεις μπορεί να σας βοηθήσουν:

ζώνη ασφαλείας, κράνος, μεγάλη ταχύτητα, προσεκτικά, φανάρια,
 ποτά με οινόπνευμα.

Πεντάλογος της οδικής ασφάλειας	
1.	_____
2.	_____
3.	_____
4.	_____
5.	_____

Κυκλοφοριακές συμβουλές για μικρούς πεζούς μαθητές

1. Για να κυκλοφορείτε σωστά στους δρόμους και να μην έχετε κινδύνους από τα αυτοκίνητα, πρέπει να μάθετε τα σήματα της Τροχαίας. Δεν είναι δύσκολο να τα μάθετε και είναι ευχάριστο.
2. Να ξεκινάτε νωρίς το πρωί για να μην τρέχετε στο δρόμο και να προλαβαίνετε την αρχή του μαθήματος.
3. Να περπατάτε στο πεζοδρόμιο πάντα και προς την πλευρά των σπιτιών. Αν δεν υπάρχει πεζοδρόμιο, να περπατάτε στην άκρη του δρόμου και αντίθετα από τα αυτοκίνητα, για να τα βλέπετε.
4. Όταν υπάρχουν φανάρια, να περνάτε πάντα με το πράσινο σήμα των πεζών.
5. Μην περνάτε με κόκκινο σήμα των πεζών, ακόμα κι όταν δεν υπάρχουν αυτοκίνητα στο δρόμο ή τα βλέπετε μακριά σας.
6. Να περνάτε πάντα από τις διαβάσεις για τους πεζούς. Όταν δεν υπάρχουν διαβάσεις πεζών και πρέπει να περάσετε το δρόμο, να προσέχετε πάρα πολύ, να κοιτάτε αριστερά και δεξιά στο δρόμο και, όταν είστε σίγουροι ότι δεν υπάρχει κίνδυνος, μπορείτε να περάσετε.
7. Αν από ανάγκη βρεθείτε στη μέση του δρόμου και βλέπετε ένα αυτοκίνητο ή δίκυκλο να έρχεται τρέχοντας προς το μέρος σας, το καλύτερο που έχετε να κάνετε είναι να σταθείτε εκεί που βρίσκεστε, για να διευκολύνετε τον οδηγό να περάσει χωρίς ατύχημα.
8. Μην περνάτε ποτέ μπροστά από σταματημένο φορηγό ή λεωφορείο, γιατί δε βλέπετε τα άλλα αυτοκίνητα που κινούνται στο δρόμο.
9. Μέσα στο λεωφορείο να κρατιέστε πάντα από τις χειρολαβές και να μην κατεβαίνετε ποτέ από το λεωφορείο πριν σταματήσει, γιατί κινδυνεύετε να πέσετε και να χτυπήσετε.
10. Ποτέ μη βγάζετε το κεφάλι σας από το παράθυρο του αυτοκινήτου ή λεωφορείου όπου βρίσκεστε.
11. Μην τρέξετε να ανεβείτε στο λεωφορείο όταν έχει ξεκινήσει, γιατί κινδυνεύετε.
12. Μην παίζετε σε δρόμο όπου περνούν αυτοκίνητα.
13. Όταν παίζετε στην παιδική χαρά ή αλλού και σας φύγει η μπάλα στο δρόμο, μην τρέξετε να την πάρετε, γιατί κινδυνεύετε.
14. Μην οδηγείτε ποδήλατο σε δρόμους με μεγάλη κίνηση.
15. Στα διαλείμματα και όταν σχολάτε, μη βγαίνετε στο δρόμο τρέχοντας.
16. Το βράδυ με το σκοτάδι πρέπει να προσέχετε περισσότερο, γιατί δε σας βλέπει ο οδηγός.
17. Να ακολουθείτε πάντα τα σήματα του τροχονόμου.
18. Μην ξεχνάτε ότι η καλύτερη διαδρομή για το σχολείο δεν είναι πάντα η πιο γρήγορη αλλά αυτή που έχει τους λιγότερους κινδύνους για τη ζωή σας.

Διεύθυνση Τροχαίας

Κυκλοφοριακές συμβουλές για μικρούς πεζούς μαθητές

1. Διαβάστε προσεκτικά τις συμβουλές της Τροχαίας προς τους μαθητές και απαντήστε τις ερωτήσεις. Ποιες συμβουλές δίνονται για:

- τα παιχνίδια στον δρόμο
- τα φανάρια
- τα λεωφορεία
- το περπάτημα στο σκοτάδι

2. Διαβάστε τις οδηγίες και βάλτε Σωστό (Σ) ή Λάθος (Λ) στις παρακάτω προτάσεις:

- Πρέπει να βαδίζουμε αντίθετα με τα αυτοκίνητα.
- Δεν πρέπει να περνάμε ποτέ με κόκκινο.
- Πρέπει να κοιτάμε μόνο από την πλευρά που έρχονται αυτοκίνητα και όχι και τις δύο πλευρές.
- Πρέπει να περνάμε πάντα μπροστά από σταματημένο λεωφορείο ή φορτηγό.
- Πρέπει να προσπαθούμε να ανεβούμε στο λεωφορείο ακόμα και αν έχει ξεκινήσει.

3. Να γράψετε στον ενικό αριθμό τις οδηγίες 5, 6, 11, 16 και 18.

- *Μην περνάς με κόκκινο σήμα πεζού, ακόμα κι όταν δεν υπάρχει αυτοκίνητο στο δρόμο ή το βλέπεις μακριά σου.*

- _____
- _____
- _____
- _____

4. Έξω από το σχολείο σας περνάνε πολλά αυτοκίνητα και το μεσημέρι είναι δύσκολο και επικίνδυνο να περάσετε το δρόμο. Γράψτε ένα γράμμα στην Τροχαία για να τους ζητήσετε να βάλουν ένα φανάρι (φωτεινό σηματοδότη). Οι παρακάτω λέξεις μπορούν να σας βοηθήσουν:

Κύριε Διοικητή της Τροχαίας,

Είμαστε μαθητές _____

και σας στέλνουμε αυτό το γράμμα γιατί _____

Το σχολείο μας _____ και _____

είναι πολύ επικίνδυνο να _____ Θέλουμε λοιπόν

να σας ζητήσουμε _____

Με τιμή

Παιδική εργασία

Σύμφωνα με τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας, ένα στα έξι παιδιά του πλανήτη εργάζεται σε κάποιο περιβάλλον που βλάπτει την ψυχική και σωματική του υγεία. 73 εκατομμύρια από τα εργαζόμενα παιδιά είναι ηλικίας κάτω των δέκα ετών και κάθε χρόνο τουλάχιστον 22 χιλιάδες από αυτά σκοτώνονται σε εργατικά ατυχήματα.

Συνολικά, εργάζονται 246 εκατομμύρια παιδιά κάτω των 18 ετών, ενώ κανονικά θα έπρεπε να μορφώνονται στις σχολικές αίθουσες, αποκτώντας εφόδια για μια καλύτερη ζωή.

http://blogs.pathfinder.gr/profile_images/boulaki/705937, 2008

Η ζωή σε «άσπρο - μαύρο»

Η Αγγελική, 13 ετών, μόλις τελείωσε την Α' γυμνασίου. Ζει σε ένα ευρύχωρο διαμέρισμα στα νότια προάστια, μαζί με τους γονείς της. Μοναχοκόρη και μοναχοπαίδι, απορροφά όλη την αγάπη των γονιών της. Το καθημερινό πρωινό ξύπνημα είναι δεδομένο για την Αγγελική, που δε γίνεται πάντα με διάθεση. Θα προτιμούσε, όπως λέει, να είναι άρρωστη μια φορά τη βδομάδα για να ξυπνά αργότερα, να βλέπει τηλεόραση και να παίζει στον υπολογιστή. Όλα αυτά βέβαια τα κάνει αργά το απόγευμα, αφού έχει τελειώσει το σχολείο, τα αγγλικά το μεσημέρι και το διάβασμα. Όταν μεγαλώσει θέλει να γίνει παρουσιάστρια μουσικής εκπομπής ή αρχιτέκτων, απαντά με σίγουρο λόγο αλλά με αβέβαια μάτια.

Ο 10χρονος Βασίλης, θα έπρεπε κανονικά να πηγαίνει στην Ε' τάξη του δημοτικού. Επίσης, θα έπρεπε κανονικά να είναι καθαρός, χωρίς τρύπια

ρούχα και παπούτσια. Θα έπρεπε να βγαίνει έξω αφού έχει τελειώσει με το διάβασμα και οι γονείς του να τον τιμωρούν μόνο όταν δε διάβασε ή είτε κάποιο ψεματάκι. Άλλωστε, για ποιους άλλους λόγους μπορείς να μαλώσεις ένα παιδί; Στην περίπτωση, όμως, του Βασίλη τίποτα δεν κυλά κανονικά. Προς το παρόν, γυρνάει τα μαγαζιά κι απλώνει το χέρι σε αγνώστους. Έχει μάθει την Αθήνα πιο καλά κι από επαγγελματίες οδηγούς, χωρίς να γνωρίζει τους κινδύνους της πόλης. Δεν ξέρει τι θέλει να γίνει όταν μεγαλώσει. Το μόνο που ενδιαφέρει τα πονηρά μάτια του είναι πώς θα σε πείσουν να τους αφήσεις 50 λεπτά. «Πρέπει να δουλεύω, γιατί έχουμε πρόβλημα στο σπίτι», λέει ο μικρός.

http://blogs.pathfinder.gr/profile_images/boulaki/705937, 2008

Παιδική εργασία – Η ζωή σε «άσπρο - μαύρο»

1. Διαβάστε το κείμενο 6 που μιλάει για τη ζωή της Αγγελικής και του Βασίλη, και γράψτε στον πίνακα τις διαφορές ανάμεσα στην Αγγελική και στο Βασίλη.

Αγγελική	Βασίλης
Η Αγγελική είναι 13 ετών	Ο Βασίλης είναι 10 ετών
Τέλειωσε την Α΄ Γυμνασίου	Δεν πάει στην Ε΄ Δημοτικού, όπως κανονικά θα έπρεπε.

2. Μιλήστε για τις ζωές των δύο παιδιών, χρησιμοποιώντας τους παρακάτω συνδέσμους, όπως στο παράδειγμα:

ενώ, όμως, αλλά, ωστόσο, εντούτοις, παρ' όλο που

Η Αγγελική είναι 13 ετών και τέλειωσε την Α΄ Γυμνασίου, ενώ ο Βασίλης είναι 10 ετών αλλά δεν πηγαίνει στην Ε΄ τάξη _____

(Για τη σύνδεση προτάσεων (και, αλλά, όμως, παρ' όλο που) βλ. ασκήσεις 421-424 → Γλωσσικές Ασκήσεις, Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων 2002-2004.)

3. Διαβάστε το κείμενο 6 και βρείτε τις λέξεις που δείχνουν χρόνο (πότε;), τόπο (πού;) και τρόπο (πώς;), όπως στο παράδειγμα.

Χρόνος	Τόπος	Τρόπος
μόλις	σε ένα διαμέρισμα	κανονικά

(Για τις τελικές προτάσεις (για να) βλ. ασκήσεις 479-480, για αποτελεσματικές βλ. άσκηση 481, για επιρρηματικές φράσεις του τόπου βλ. ασκήσεις 594-600, για επιρρήματα του χρόνου βλ. άσκηση 607 → Γλωσσικές Ασκήσεις, Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων 2002-2004.)

4. Διαβάστε τα παραδείγματα και προσέξτε τη διαφορά.

Επιρρήματα σε -α / -ως

1. ακριβά ~ ακριβώς

Δεν μπορώ να αγοράσω αυτά τα παπούτσια. Κοστίζουν **ακριβά**.

Ο Γιάννης δεν άργησε στο ραντεβού. Ήρθε στις οχτώ η ώρα **ακριβώς**.

2. τέλεια ~ τελείως

Χτες πήγαμε στο πάρτι της Αφροδίτης και περάσαμε **τέλεια**!

Οχι! Δεν πήγα να πληρώσω τον λογαριασμό του τηλεφώνου. Το ξέχασα **τελείως**!

3. άμεσα ~ αμέσως

Χρειάζεται να βρεις **άμεσα** λύση σε αυτό το πρόβλημα. Είναι επείγον!

Έλα **αμέσως** σπίτι! Πρέπει να σου μιλήσω...

4. ευχάριστα ~ ευχαρίστως

Κάθε φορά που πάμε διακοπές στο χωριό του παππού περνάμε πολύ **ευχάριστα**.

Ευχαρίστως θα πήγαινα να τον βοηθούσα, αν μου το ζητούσε.

5. ιδιαίτερα ~ ιδιαιτέρως

Η γιαγιά μου έχει μεγάλη αδυναμία στα εγγόνια της, **ιδιαίτερα** στο μικρότερο, τον Νίκο.

Κοσμά, έλα στο γραφείο μου, πρέπει να σου μιλήσω **ιδιαιτέρως**!

Άλλα επιρρήματα σε -α / -ως έχουν την ίδια σημασία:

Βέβαια / Βεβαίως και θα σου τηλεφωνήσω το απόγευμα.

Θα μιλήσουμε **τηλεφωνικώς / τηλεφωνικά**.

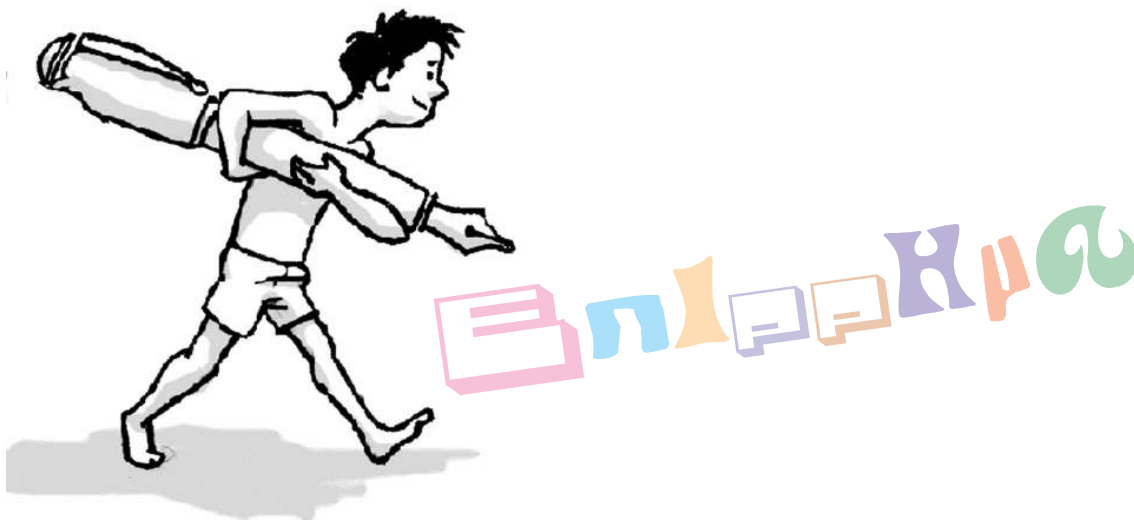

5. Διαλέξτε το σωστό επίρρημα και συμπληρώστε τα κενά.

- Στο διάλειμμα η Ελένη μού έκανε νόημα να πάω κοντά της, γιατί ήθελε να μου πει κάτι _____ (ιδιαιτέρα – ιδιαιτέρως).
- Το θέμα αυτό τον ενδιαφέρει _____ (άμεσα – αμέσως).
- Η ώρα πέρασε τόσο _____ (ευχάριστα – ευχαρίστως) που δεν καταλάβαμε πότε βράδιασε.
- Ο Πέτρος είναι _____ (τέλεια – τελείως) αφηρημένος τώρα τελευταία, δεν ξέρω τι του συμβαίνει.
- Θα κάνω _____ (ακριβά – ακριβώς) ό,τι μου είπε η Μαρία.

(Για τη διάκριση επιρρημάτων -α /-ως βλ. άσκηση 590 → Γλωσσικές Ασκήσεις, Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων 2002-2004.)

Η ΠΑΙΔΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Έρευνα που πραγματοποιήθηκε για λογαριασμό της UNICEF

Η ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	
Περίοδος διεξαγωγής:	Η συλλογή των στοιχείων έγινε το Νοέμβριο του 2001
Περιοχή διεξαγωγής:	Λεκανοπέδιο Αττικής.
Πληθυσμός:	άνδρες και γυναίκες, 18 ετών και άνω.
Δείγμα:	1004 νοικοκυριά.
Τεχνική συλλογής πληροφοριών:	Η συλλογή των στοιχείων έγινε με τη μέθοδο των τηλεφωνικών συνεντεύξεων βάσει ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου.
Μέθοδος δειγματοληψίας:	Τυχαία δειγματοληψία με χρήση quota ως προς το φύλο και τη γεωγραφική κατανομή.

ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ:

ΓΕΝΙΚΟ ΚΟΙΝΟ:

- Η παιδική εκμετάλλευση συνδέεται στη χώρα μας, με την παιδική εργασία, αλλά και με την παιδική πορνεία.
- Οι επτά σε κάθε εκατό Έλληνες, δήλωσαν ότι έχουν υπόψη τους κάποιο ή κάποια παιδιά που είχαν πέσει θύματα εκμετάλλευσης.
- Από αυτούς που γνωρίζουν θύματα παιδικής εκμετάλλευσης οι μισοί (49,2%) αναφέρθηκαν σε περιστατικά παιδικής εργασίας, το 33,8% αναφέρθηκε σε περιστατικά πορνείας και το 15,4% σε άλλες μορφές εκμετάλλευσης.
- Ως πιο ευάλωτα στην παιδική εκμετάλλευση θεωρούνται τα παιδιά των μεταναστών / προσφύγων (45,4%), ακολουθούν τα παιδιά διαλυμένων οικογενειών 31,1% και τέλος αναφέρονται παιδιά των τοιγάνων με ποσοστό 14,8%.
- Ο εξαναγκασμός από τους γονείς για ίδιο οικονομικό όφελος θεωρείται ως η σημαντικότερη αιτία για το φαινόμενο της παιδικής εργασίας (53,3%).
- Ως δεύτερη σε σημαντικότητα αιτία παιδικής εργασίας αναφέρεται η υπαρξη οργανωμένων παράνομων κυκλωμάτων (26,6%).
- Η πλειοψηφία των Ελλήνων πιστεύει ότι τόσο οι περιπτώσεις της παιδικής εργασίας, όσο και οι περιπτώσεις της παιδικής πορνείας είναι τόσες πολλές στην χώρα μας, ώστε αποτελούν κοινωνικά προβλήματα.
- Ωστόσο, μόνο το 30,5% θεωρεί ότι η παιδική εκμετάλλευση στην Ελλάδα είναι μεγαλύτερη σε σχέση με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες.
- Αξίζει να σημειωθεί ότι οι 7 περίπου στους 10 Έλληνες κρίνουν την νομοθεσία, που υπάρχει στη χώρα μας γύρω από το θέμα της παιδικής εκμετάλλευσης, ως ανεπαρκή. ▶

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΤΣΙΓΓΑΝΟΥΣ:

- Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων τσιγγάνων (56,4%) θεωρεί πως τα παιδιά τους πέφτουν συχνά θύματα εκμετάλλευσης. Η καταναγκαστική/παράνομη απασχόληση εμφανίζεται ως η κυριότερη μορφή παιδικής εκμετάλλευσης στην κοινότητα των τσιγγάνων σε ποσοστό 44,1%.
- Σύμφωνα με τη σειρά συχνότητας εμφάνισης, οι μεγαλύτεροι κίνδυνοι στους οποίους εκτίθενται τα εργαζόμενα παιδιά των τσιγγάνων είναι: «η σύλληψη από την αστυνομία» (60,2%), «η βία» (32,7%), «ο τραυματισμός» (31,8%), «οι ασθένειες (ηπατίτιδα, AIDS κ.α.)» (18,5%), «η σεξουαλική κακοποίηση» και «ο θάνατος», σε ποσοστό 3,8% για τον κάθε κίνδυνο.
- Αν και οι εφτά στους δέκα περίπου τσιγγάνους (68,2%), θεωρούν ότι «το σχολείο βοηθά στην απαλλαγή από τη φτώχεια και στην πρόοδο των παιδιών», εντούτοις η φοίτηση στο σχολείο εμφανίζεται, σύμφωνα με τους ερωτηθέντες, αρκετά προβληματική. Τα προβλήματα αφορούν τόσο στη μαθησιακή διαδικασία όσο και στη διακριτική συμπεριφορά σε βάρος των τσιγγανοπαίδων.
- Ως πρώτο πρόβλημα, οι τσιγγάνοι θεωρούν «τη διάκριση/απομόνωση των παιδιών τους από

τους συμμαθητές τους» σε ποσοστό 36,7%. Τα «μαθησιακά προβλήματα», αναδεικνύονται ως το δεύτερο πρόβλημα σε ποσοστό 32,7%.

- Στην ερώτηση «τα δικά σας παιδιά εργαζονται;», πάνω από τους πέντε στους δέκα τσιγγάνους (54,8%) δηλώνουν «να». «Όχι» δηλώνει το 44,6%.
- Σύμφωνα με την άποψη των τσιγγάνων γονέων, η πλειοψηφία των εργαζομένων τσιγγανοπαίδων (40,4%) απασχολείται στη δουλειά του πατέρα. Το 13,3% απασχολείται στη δουλειά κάποιου άλλου συγγενή, το 12,0% απασχολείται στη δουλειά κάποιου γνωστού/φίλου, ενώ ένα ποσοστό 6,6% εργάζεται στη δουλειά ενός ξένου προς την οικογένεια προσώπου.
- Η εργασία στερεί από τα παιδιά των τσιγγάνων το δικαίωμα στην εκπαίδευση. Πάνω από τα εννέα στα δέκα εργαζόμενα παιδιά (91,43%) πηγαίνουν στο σχολείο μερικές φορές το μήνα, ενώ το 82,42% δεν πηγαίνει ποτέ στο σχολείο. «Μερικές φορές την εβδομάδα» πηγαίνει στο σχολείο το 71,88% των εργαζομένων τσιγγανοπαίδων, ενώ καθημερινά φοιτά στο σχολείο μόνο το 34,62% των παιδιών.

<http://www.unicef.gr/reports/>, 2010 (διασκευή)

Η παιδική εκμετάλλευση στην Ελλάδα

1. Διαβάστε τα συμπεράσματα της έρευνας και σημειώστε Σωστό (Σ) ή Λάθος (Λ):

- Τα παιδιά των μεταναστών/προσφύγων είναι τα πιο ευάλωτα στην παιδική εκμετάλλευση.
- Η σημαντικότερη αιτία παιδικής εργασίας είναι η ύπαρξη οργανωμένων παράνομων κυκλωμάτων.
- Οι περισσότεροι Έλληνες πιστεύουν ότι η παιδική εκμετάλλευση στην Ελλάδα είναι μεγαλύτερη σε σχέση με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες.
- Οι περισσότεροι Έλληνες πιστεύουν ότι η νομοθεσία για την εκμετάλλευση των παιδιών πρέπει να αλλάξει.
- Ο μεγαλύτερος κίνδυνος για τα εργαζόμενα παιδιά των τσιγγάνων είναι να τα συλλάβει η αστυνομία.
- Οι περισσότεροι τσιγγάνοι θεωρούν ότι το σχολείο δε βοηθά στην πρόοδο των παιδιών τους.
- Σύμφωνα με τους τσιγγάνους το μεγαλύτερο πρόβλημα στο σχολείο είναι ότι τα παιδιά τους απομονώνονται από τους συμμαθητές τους.
- Περίπου οι μισοί από τους τσιγγάνους που πήραν μέρος στην έρευνα λένε ότι τα παιδιά τους δουλεύουν.
- Τα περισσότερα εργαζόμενα τσιγγανόπαιδα δουλεύουν στη δουλειά κάποιου συγγενή ή φίλου της οικογένειας.
- Πολύ λίγα εργαζόμενα παιδιά των τσιγγάνων φοιτούν καθημερινά στο σχολείο.

2. Αντιστοιχίστε λέξεις του κειμένου που έχουν την ίδια σημασία:

συνδέεται		οργανωμένο σύνολο
δήλωσαν		βάζω τη ζωή μου σε κίνδυνο
περιστατικά		το μεγαλύτερο ποσοστό
εξαναγκάζω		υποχρεώνω
όφελος		γεγονότα
πλειοψηφία		ανέφεραν
εκτίθεται σε κίνδυνο		σχετίζεται με
κοινότητα		κέρδος

3. Διαβάστε το κείμενο και βρείτε τα ουσιαστικά που ανήκουν στην ίδια οικογένεια με τα ρήματα, όπως στο παράδειγμα.

εκμεταλλεύομαι	>	εκμετάλλευση
φοιτώ	>	
υπάρχω	>	
συλλαμβάνω	>	
απαλλάσσομαι	>	
κακοποιώ	>	
απομονώνω	>	
διακρίνω	>	

4. Χρησιμοποιήστε τις λέξεις που γράψατε στην άσκηση 3 και συμπληρώστε τα κενά στις παρακάτω προτάσεις:

- Πολλά παιδιά μεταναστών ή τσιγγάνων έχουν πέσει θύματα _____.
- Ο Φώτης δεν μπορεί να κάνει γυμναστική γιατί έχει σπάσει το πόδι του. Γι' αυτό ζήτησε από το γυμναστή _____ από το μάθημα για μερικούς μήνες.
- Η _____ των ληστών από την αστυνομία έγινε έξω από την τράπεζα.
- Η _____ των μαθητών στο δημοτικό σχολείο διαρκεί έξι χρόνια.
- Μερικοί γονείς χτυπούν και βασανίζουν τα παιδιά τους. Δυστυχώς, τελευταία οι εφημερίδες γράφουν πολλά περιστατικά _____ μικρών παιδιών από τους γονείς τους.
- Η _____ του Θωμά τον έκανε δυστυχισμένο. Οι συμμαθητές του δεν τον έκαναν παρέα με αποτέλεσμα να κάθεται στο θρανίο μόνος του και να μη μιλάει με κανέναν στο διάλειμμα.
- Πρέπει να σεβόμαστε την _____ όλων των ανθρώπων και να μην κάνουμε _____ για κανέναν.

5. Διαβάστε τα προβλήματα και τις αιτίες για την παιδική εργασία και προτείνετε λύσεις:

Πρόβλημα	Αιτία	Λύση
Πολλά ανήλικα παιδιά εργάζονται καθημερινά.	Οι γονείς τους τα αναγκάζουν να δουλεύουν για να φέρνουν λεφτά στο σπίτι.	Χρειάζεται να... _____ _____
Πολλά ανήλικα παιδιά εργάζονται καθημερινά.	Υπάρχουν παράνομα κυκλώματα που εκμεταλλεύονται τα παιδιά.	Πρέπει να... _____ _____
Πολλά παιδιά εργάζονται φανερά στους δρόμους.	Η νομοθεσία για αυτούς που εκμεταλλεύονται παιδιά δεν είναι αυστηρή.	Είναι απαραίτητο να... _____ _____
Πολλά παιδιά των τσιγγάνων τραυματίζονται καθώς εργάζονται.	Εργάζονται μακριά από τους γονείς τους και δεν ξέρουν πώς να προφυλάξουν τον εαυτό τους.	Είναι ανάγκη να... _____ _____
Πολλά τσιγγανόπαιδα δε φοιτούν κανονικά στο σχολείο.	Έχουν προβλήματα με τα μαθήματα και παίρνουν χαμηλούς βαθμούς.	Προτείνω να... _____ _____
Πολλά τσιγγανόπαιδα δε φοιτούν κανονικά στο σχολείο.	Οι συμμαθητές τους στο σχολείο δε θέλουν να κάνουν παρέα με παιδιά τσιγγάνων.	Η λύση είναι να... _____ _____

6. Χρησιμοποιήστε τις παρακάτω φράσεις και γράψτε τις λύσεις, όπως στο παράδειγμα:

Πρέπει να, χρειάζεται να, είναι απαραίτητο να, προτείνω να,
η λύση είναι να, καλύτερα να

Η Ελένη αργεί να έρθει το πρωί στο σχολείο, γιατί δεν προλαβαίνει το λεωφορείο. Τι τη συμβουλεύεις;

Ελένη, το πρωί πρέπει να ξυπνάς πιο νωρίς και να ετοιμάζεσαι γρήγορα για να προλαβαίνεις το λεωφορείο.

- Η Αισέ είναι πολύ παχιά. Τι προτείνεις;

- Ο Γιώργος οδηγεί απρόσεχτα το ποδήλατό του και συχνά τραυματίζεται. Τι προτείνεις;

- Η Μαρία φορά ελαφριά ρούχα ακόμα και το χειμώνα και συχνά αρρωσταίνει. Τι της λες;

- Ο Νικόλας μαλώνει συνεχώς με το μικρότερο αδερφό του, γιατί τον πειράζει και του παίρνει τα πράγματα. Τι τον συμβουλεύεις;

- Η Φωτεινή ξοδεύει όλα τα χρήματα που της δίνουν οι γονείς της στην αρχή του μήνα και μετά δεν έχει άλλα λεφτά. Γι' αυτό ζητάει δανεικά χρήματα από τα αδέρφια της, αλλά αυτά δεν της δίνουν.

7. Χωριστείτε σε ομάδες και φτιάξτε ένα ερωτηματολόγιο στην τάξη σχετικό με την παιδική εργασία. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε ερωτήσεις σαν αυτές που δόθηκαν στην έρευνα, όπως:

Γνωρίζετε παιδιά που έχουν πέσει θύματα εκμετάλλευσης;

Μοιράστε το σε 10 γνωστούς σας και καταγράψτε τις απαντήσεις τους.

8. Έχετε εργαστεί ποτέ; Ποια είναι η εμπειρία σας από την εργασία αυτή;
9. Τι θα λέγατε σε ένα παιδί που δουλεύει και δεν πηγαίνει στο σχολείο; Με ποια επιχειρήματα θα το κάνατε να αλλάξει γνώμη και να αρχίσει να φοιτά πάλι στο σχολείο;
10. Ένας μαθητής παίζει τον ρόλο του Βασιλή (από το κείμενο 6), ένας το ρόλο του πατέρα του Βασιλή, ένας το ρόλο του δασκάλου και ένας το ρόλο ενός αστυνομικού. Μιλήστε για το θέμα της παιδικής εργασίας. Ο καθένας αναπτύσσει τα επιχειρήματά του και μιλάει από τη θέση στην οποία βρίσκεται.

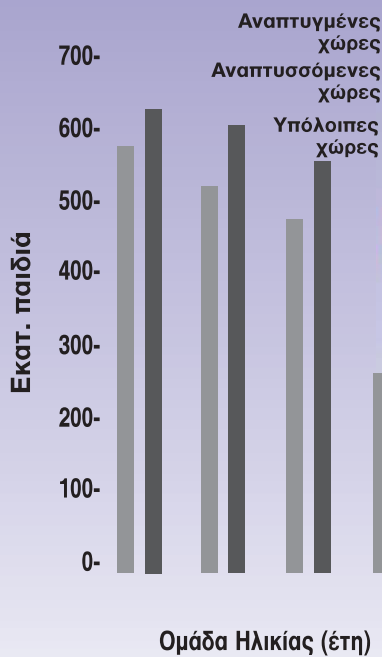

Εργασία ανηλίκων στον κόσμο

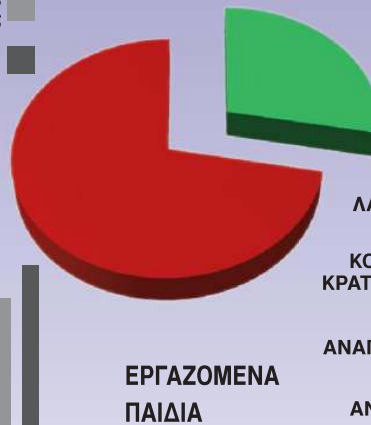

ΕΡΓΑΣΙΑ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΑΝΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

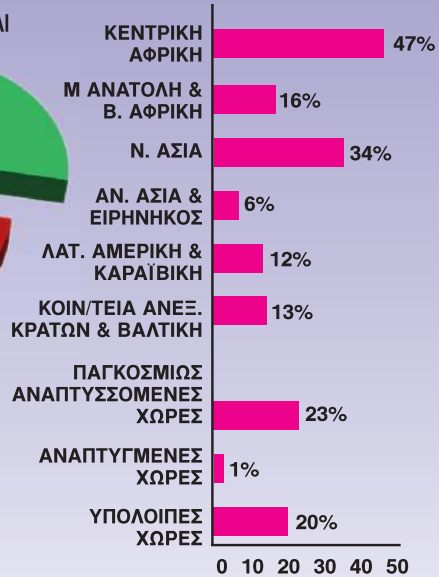
Ο ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ
ΣΧΕΔΟΝ 9 ΑΠΟ ΤΑ 10 ΠΑΙΔΙΑ (ΤΟ 87% ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ), ΖΟΥΝ ΣΕ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΕΣ ΧΩΡΕΣ

ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΕΣ ΧΩΡΕΣ
ΑΠΟ ΤΑ ΕΝΑ ΔΙΣΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΟ ΠΑΙΔΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ 5 ΕΩΣ 14 ΕΤΩΝ ΣΤΙΣ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΕΣ ΧΩΡΕΣ 1 ΣΤΑ 4 ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ

ΠΑΙΔΙΑ ΕΚΤΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΠΟΥ ΔΕΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΝΑ ΠΕΡΙΟΧΗ

Περιλαμβάνονται η Κεντρική και η Αβ. Ευρώπη

www.unicef.gr/reports/, 2010

Εργασία ανηλίκων στον κόσμο

1. Κοιτάξτε το γράφημα και κυκλώστε Σωστό (Σ) ή Λάθος (Λ):

- Τα περισσότερα εργαζόμενα παιδιά ζουν στις αναπτυσσόμενες χώρες.
- Το 1 στα 6 παιδιά ηλικίας 5 έως 14 ετών που ζουν στις αναπτυσσόμενες χώρες εργάζονται.
- Τα περισσότερα παιδιά του δημοτικού που δεν παρακολουθούν μαθήματα στο σχολείο ζουν στην νότια Ασία.
- Το 23% των παιδιών που ζουν στις αναπτυσσόμενες χώρες δε φοιτά στο δημοτικό σχολείο.
- Το μικρότερο ποσοστό μαθητών που δε φοιτούν στο δημοτικό σχολείο ζει στις αναπτυγμένες περιοχές.

2. Απαντήστε με βάση τα στοιχεία του γραφήματος:

- Η Ελλάδα σε ποιες χώρες ανήκει;
- Γιατί τα περισσότερα εργαζόμενα παιδιά ζουν στις αναπτυσσόμενες χώρες;

Το Κερατοχώρι

Αμέσως μετά τον θάνατο του πατέρα μου, εμένα και τον αδερφό μου τον Αλέκο μάς πήγανε για δουλειά, στο καμίνι του Κράπα. Εκεί ο γονιός μου είχε αφήσει την τελευταία δύναμη των χεριών του.

Ένας κοντός, στραβοκάνης, με το παρατσούκλι Κοψός, μόλις μας είδε μας κοίταξε καλά καλά και είπε:

– Πέθανε ο πατέρας και φέρανε τα παιδιά, να μη λείψει η οικογενειακή σκλαβιά.

Οι μαστόροι είχανε πάνω μας κοντοθεική εξουσία. Με το παραμικρό μάς δέρονανε άγρια. Στο μάστορα δεν είχε κανέναν δικαίωμα να επέμβει για οτιδήποτε έκανε σε μας τους παραγιούς. Σαν να υπήρχε ένας άγραφος νόμος και τον σέβονταν όλοι για άγιο τους δικαίωμα.

Τα σπίτια μας με το καμίνι ήταν πολύ κοντά κι όποιος από μας τους παραγιούς έτρωγε ξύλο, το άκουγε όλος ο μαχαλάς. Από τις φωνές του καθένα μας ξέρανε οι μανάδες μας ποιος τις έτρωγε. Καμιά φορά έφτανε κανενός η μάνα κλαίγοντας, του έπλενε τα αίματα από τα μούτρα και το ρώταγε σιγανά:

– Γιατί δεν ακούς βρε παιδί μου; Τι έκανες πάλι και σε χτύπησε; Πρόσεχε, θα σε σκοτώσει καμιά ώρα.

Στο μάστορα δεν έλεγε τίποτα η μάνα του παιδιού, γιατί ήξερε πολύ καλά τι θα της έλεγε εκείνος. «Πάρ' τον στο σπίτι σου, κυρά μου» και αυτό ήξερε η ίδια τι σήμαινε. Θα πέθαιναν στο σπίτι από την πείνα...

Τάκης Τρανούλης, «Το Κερατοχώρι», εκδ. Βιβλιοπωλείο της Εστίας, 1981 (διασκευή)

Το Κερατοχώρι

1. Διαβάστε το κείμενο και κυκλώστε τη σωστή απάντηση:

• **Τα δύο αδέρφια πήγαν να δουλέψουν**

- α. εκεί που δούλευε ο θείος τους.
- β. εκεί που δούλευε ο πατέρας τους πριν πεθάνει.
- γ. εκεί που δούλευε η μητέρα τους.

• **Οι μάστορες στο καμίνι**

- α. ήταν πολύ άγριοι και δέρνανε τους παραγιούς.
- β. ήταν αυστηροί αλλά φέρονταν καλά στους παραγιούς.
- γ. ήταν καλοί και δεν τιμωρούσαν τους παραγιούς.

• **Όταν ένας μάστορας χτυπούσε τους παραγιούς, τότε**

- α. έλεγαν στο μάστορα να σταματήσει γιατί αυτό που έκανε δεν ήταν σωστό.
- β. τιμωρούσαν το μάστορα.
- γ. κανείς δεν τολμούσε να πει στο μάστορα οτιδήποτε.

• **Οι μητέρες άκουγαν τα κλάματα των παιδιών τους και τους έλεγαν να**

- α. προσέχουνε τι τους έλεγε ο μάστορας, γιατί είχε δίκιο.
- β. προσέχουνε τι τους έλεγε ο μάστορας, γιατί μπορούσε να τους σκοτώσει.
- γ. προσέχουνε τι τους έλεγε ο μάστορας για να τους δώσει περισσότερα χρήματα.

• **Οι μητέρες των παραγιών δεν έλεγαν τίποτα στο μάστορα γιατί φοβόντουσαν**

- α. μήπως τις χτυπήσει και αυτές.
- β. μήπως τιμωρήσει ακόμα πιο αυστηρά τα παιδιά του.
- γ. μήπως μείνουν τα παιδιά χωρίς δουλειά και πεθάνουν από την πείνα.

2. Απαντήστε σύμφωνα με το κείμενο.

- Γιατί τα παιδιά πήγαν να δουλέψουν;
- Τι σημαίνει η φράση: «Πέθανε ο πατέρας και φέρανε τα παιδιά, να μη λείψει η οικογενειακή σκλαβιά»;
- Γιατί οι μάστορες έδερναν τους παραγιούς;
- Σε ποιο πρόβλημα αναφέρεται το κείμενο αυτό;
- Ποιο από τα δικαιώματα των παιδιών παραβιάζεται σε αυτό το χωριό;

3. Γράψτε περιληπτικά την ιστορία του κειμένου. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τις παρακάτω προτάσεις.

Κάποτε σε ένα χωριό που λεγόταν Κερατοχώρι ζούσαν δύο αδέρφια.

Όταν _____.

Στο καμίνι, οι μάστορες _____.

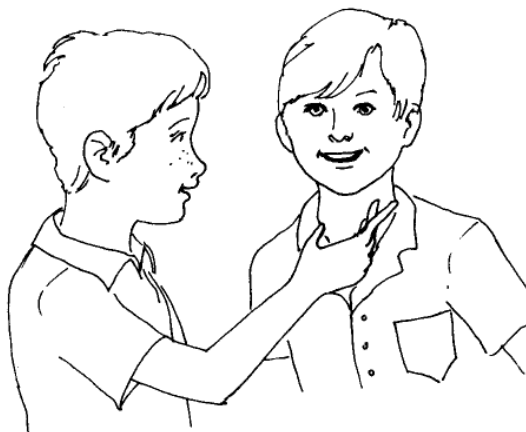
Τα σπίτια ήταν _____.

Όταν οι μανάδες άκουγαν _____.

και του έλεγαν να _____.

Ωστόσο, οι μητέρες δεν έλεγαν _____, γιατί

_____.

Πολλοί οι κίνδυνοι της πληροφοριακής «παχυσαρκίας»

Δεκάδες ηλεκτρονικά μηνύματα την ημέρα, ατέλειωτες ώρες μπροστά στον υπολογιστή, «χαζολόγημα» στο Ίντερνετ. Σήμερα, αναπτύσσεται μια νέα γενιά καλωδιωμένη, συνεχώς on line. Αυτό όμως δημιουργεί προβλήματα: Δημιουργία σύγχυσης, απώλεια χρόνου, «κάψιμο» του εγκεφάλου από το βομβαρδισμό ατέλειωτων πληροφοριών. Στο Ίντερνετ υπάρχουν πολλές πληροφορίες που δεν ξέρουμε πώς να τις οργανώσουμε. Σύμφωνα με τον Νίκο Βασιλάκη, σύμβουλο χρήσης του Διαδικτύου, ένας άνθρωπος μπορεί να πάθει πληροφοριακή κατάθλιψη μπροστά στις δεκάδες πληροφορίες που πρέπει να ψάξει, να διαβάσει και να επεξεργαστεί καθημερινά. Ακόμα πιο επικίνδυνα γίνονται τα πράγματα, όταν οι χρήστες του Διαδικτύου «τρώνε» μεγάλες ποσότητες

ψηφιακού junk food (για παράδειγμα άχρηστα email). Γι' αυτό ο κ. Βασιλάκος μάς δίνει πέντε πρακτικές συμβουλές:

- ✓ Πριν από τη σύνδεση στο Ίντερνετ, έχουμε σημειώσει τι ακριβώς ψάχνουμε.
- ✓ Αποφασίζουμε πόσο χρόνο θέλουμε να διαθέσουμε για κάθε δραστηριότητα.
- ✓ Απενεργοποιούμε την εμφάνιση διαφημίσεων.
- ✓ Αποφεύγουμε τους κλέφτες χρόνου (chat, gtalk, άχρηστα email, post blog).
- ✓ Μειώνουμε τη χρήση του Ίντερνετ μετά τις 5.00 μ.μ., γιατί τότε λειτουργεί το παρασυμπαθητικό νευρικό σύστημα και είμαστε πιο ευαίσθητοι.

εφημ. Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 13/11/2010

Οι κίνδυνοι της πληροφοριακής παχυσαρκίας

1. Κυκλώστε το σωστό:

- **Τι σημαίνει πληροφοριακή παχυσαρκία;**
  - α. Παχαίνουμε, επειδή διαβάζουμε πολλά e-mail.
  - β. Παχαίνουμε, γιατί τρώμε πολύ.
  - γ. Το λέμε μεταφορικά, όταν παχαίνουμε, γιατί περνάμε πολλές ώρες στο 'ντερνετ διαβάζοντας χρήσιμες αλλά και άχρηστες πληροφορίες.
- **Μια γενιά είναι καλωδιωμένη όταν:**
  - α. έχει συσκευές με πολλά καλώδια στο σπίτι.
  - β. περνάει πολλές ώρες στο 'ντερνετ.
- **«Απώλεια» χρόνου έχουν οι χρήστες του 'ντερνετ όταν:**
  - α. χάνουν πολύ χρόνο στο 'ντερνετ χωρίς να μαθαίνουν κάτι σημαντικό.
  - β. κερδίζουν χρόνο, γιατί μαθαίνουν γρήγορα ό,τι θέλουν.
  - γ. χρειάζονται χρόνο για να διαβάσουν τις πληροφορίες που θέλουν.
- **Ένας άνθρωπος μπορεί να πάθει πληροφοριακή κατάθλιψη γιατί:**
  - α. στενοχωριέται καθώς χρειάζεται πολύ χρόνο για να βρει στο 'ντερνετ και να διαβάσει όλες τις πληροφορίες που χρειάζεται.
  - β. στενοχωριέται καθώς δε βρίσκει στο 'ντερνετ τις πληροφορίες που ψάχνει.
  - γ. στενοχωριέται καθώς δεν προλαβαίνει να στέλνει όσες πληροφορίες θέλει στους φίλους του μέσω e-mail.

2. Γράψτε ξανά τις 5 συμβουλές που δίνει ο κ. Βασιλάκης, όπως στο παράδειγμα.

Παρατηρήστε πώς αλλάζει το ρήμα σε ουσιαστικό και πώς αλλάζει το δεύτερο ουσιαστικό στη σειρά:

π.χ. **Χάνω χρόνο** στο 'ντερνετ > **Το χάσιμο χρόνου** στο 'ντερνετ
(Χάνω (το) **χρόνο** > χάσιμο (του) **χρόνου**)

Χρησιμοποιήστε τα παρακάτω ουσιαστικά, αντί για τα ρήματα:

σημείωση, διάθεση συγκεκριμένου χρόνου, απενεργοποίηση, αποφυγή, μείωση

✓ Πριν από τη σύνδεση στο 'ντερνετ, έχουμε **σημειώσει** τι ακριβώς ψάχνουμε.

✓ Αποφασίζουμε **πόσο χρόνο** θέλουμε να **διαθέσουμε** για κάθε δραστηριότητα.

✓ **Απενεργοποιούμε** την εμφάνιση διαφημίσεων.

✓ **Αποφεύγουμε** τους κλέφτες χρόνου (chat, gtalk, άχρηστα email, post blog).

✓ **Μειώνουμε** τη χρήση του 'ντερνετ μετά τις 5.00 μ.μ., γιατί τότε λειτουργεί το παρασυμπαθητικό νευρικό σύστημα και είμαστε πιο ευαίσθητοι.

▶ **Σημείωση του** τι ψάχνουμε στο 'ντερνετ.

▶ _____
_____

▶ _____
_____

▶ _____
_____

▶ _____
_____

3. Όταν γράφουμε συμβουλές ή οδηγίες, αλλάζουμε τις φράσεις, όπως παρακάτω. Διαβάστε τις συμβουλές των ειδικών για τα παιδιά που κάθονται πολλές ώρες μπροστά στον υπολογιστή και γράψτε τις ξανά, όπως στο παράδειγμα.

▶ Αξιοποιήστε το χρόνο σας δημιουργικά > Δημιουργική αξιοποίηση του χρόνου

▶ Αυξήστε τις αθλητικές δραστηριότητες > _____

▶ Συμμετέχετε σε κοινωνικές εκδηλώσεις > _____

▶ Οργανώστε σωστά το χρόνο σας > _____

▶ Συναντηθείτε με τους φίλους σας και διασκεδάστε έξω από το σπίτι > _____

Οι μαθητές δεν μπορούν... χωρίς το κινητό τους!

«Αντιγράφουν» τους καθηγητές τους, το θέλουν οι γονείς για έλεγχο ή είναι απλώς μόδα;

Πόσοι μαθητές έχουν κινητό τηλέφωνο	Πώς να πείσετε τα παιδιά να μην πάρουν κινητό τηλέφωνο
<p>91% Στο Λύκειο</p> <p>88% Στο Γυμνάσιο</p> <p>56% Στο Δημοτικό</p> 	<p>1 Βάλτε όρια! Ως γονείς αντιμετωπίστε τα κινητά τηλέφωνα όπως τα θέματα της τηλεόρασης ή των ηλεκτρικών παιχνιδιών.</p> <p>2 Εξηγήστε τους τις συνέπειες.</p> <p>3 Αγοράστε τους τηλεκάρτες και δώστε τους οδηγίες για εναλλακτικούς τρόπους επικοινωνίας (π.χ. τηλέφωνα σχολείου).</p> <p>4 Θέστε ένα όριο ηλικίας, μετά το οποίο θα μπορέσουν να αποκτήσουν κινητό.</p> <p>5 Σε περιπτώσεις... υψηλής πίεσης, προτείνετε αντί για κινητό κάποια άλλη συσκευή που τους αρέσει, αρκεί να μην τα απομονώνει κοινωνικά ή να τους προκαλεί εξάρτηση.</p>

εφημ. ΤΟ ΒΗΜΑ, 17/11/2010 (<http://www.tovima.gr>)

Οι μαθητές δεν μπορούν... χωρίς το κινητό τους!

1. Τι βλέπετε στην εικόνα;
2. Έχετε κινητό; Πόσο συχνά το χρησιμοποιείτε;
3. Αν έχετε κινητό, πότε το αποκτήσατε; Στο δημοτικό ή στο γυμνάσιο; Κοιτάξτε την εικόνα και απαντήστε:
4. Ποιο ποσοστό μαθητών έχει κινητό στο Λύκειο, ποιο στο γυμνάσιο και ποιο στο δημοτικό;
5. Σε ποια ηλικία θεωρείτε σωστό να αποκτήσει κάποιος κινητό; Γιατί;
6. Συμφωνείτε με το γεγονός ότι σχεδόν οι μισοί μαθητές του δημοτικού έχουν κινητό; Ναι ή όχι και γιατί;

Οι μαθητές Γυμνασίου δεν πάνε σχολείο χωρίς το κινητό τους!

Μια ματιά στο περιεχόμενο της σχολικής τσάντας μαθητών Γυμνασίου και Λυκείου ίσως μας οδηγήσει στη διαπίστωση απουσίας... μολυβιών και τετραδίων, κινητού τηλεφώνου όμως ποτέ!

Η μητέρα ενός 8χρονου μαθητή, λέει: «Στο σχολείο η χρήση του κινητού τηλεφώνου δεν ωφελεί σε τίποτα. Αν ένα παιδί θέλει για σοβαρούς λόγους να επικοινωνήσει με την οικογένειά του, υπάρχουν και τα τηλέφωνα του σχολείου. Τα κινητά προκαλούν εθισμό στα μικρά παιδιά με τα παιχνίδια που έχουν και τη συνεχή ανταλλαγή μηνυμάτων, **με αποτέλεσμα** να μειώνεται η προσοχή τους στο σχολείο, αλλά και η διάθεσή τους για άθληση και παιχνίδι».

Πάντως, σε πρόσφατες καταλήψεις σχολείων της πρωτεύουσας, οι μαθητές είχαν καταγγείλει τη χρήση κινητού τηλεφώνου από καθηγητές τους μέσα στην τάξη και είχαν ζητήσει «ίσα δικαιώματα».

«**Φυσικά** και δε χρησιμοποιούμε κινητά μέσα στις τάξεις» εξηγεί στο «Βήμα» ένας καθηγητής. «Δε θέλουμε να αποτελούμε κακό παράδειγμα. Για τους μαθητές η χρήση του κινητού απαγορεύεται αυστηρά μέσα στο σχολικό χώρο. Στο δικό μας σχολείο ένα 20% των μαθητών το φέρνει μαζί του.

Βέβαια δεν το εμφανίζουν παρά στο διάλειμμα των μαθημάτων τους και δεν μπορώ να πω ότι το φαινόμενο βρίσκεται σε έξαρση. Είναι όμως γεγονός».

Πολλές φορές **μάλιστα** πρόκειται για πολιτική των γονέων τους, καθώς θέλουν να βρίσκονται σε επαφή με τα παιδιά τους», προσθέτει.

«**Ωστόσο** επιβάλλονται κυρώσεις στους μαθητές; **Κατά βάση** το θέμα αυτό το χειρίζονται οι διευθυντές των σχολείων» απαντά ο καθηγητής.

Ακτινοβολία και διαταραχές προσοχής

Οι ψυχολόγοι απαγορεύουν «διά ροπάλου» τη χρήση κινητών τηλεφώνων στο χώρο των σχολείων. Τα παιδιά που έχουν διαρκώς μαζί τους κινητό τηλέφωνο δεν αναπτύσσουν την ικανότητα προγραμματισμού του χρόνου τους, δεν μπορούν να συγκεντρωθούν και κινδυνεύουν από την ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία. **Εκτός από αυτό**, ξέρουν ότι οι γονείς τους μπορούν να βρουν πού βρίσκονται οποιαδήποτε στιγμή. Και για τους γονείς όμως το κινητό τηλέφωνο λειτουργεί **τελικά** ως υποκατάστατο της πραγματικής παρουσίας και του ενδιαφέροντός τους καθώς συνηθίζουν να θέτουν μέσω αυτής της μεθόδου τα συνηθή ερωτήματα: “Διάβασες;”, “Έφαγες;”, “Πώς πέρασες στο σχολείο;».

Το παιδί βιώνει με αυτόν τον τρόπο ένα συνεχή έλεγχο και αισθάνεται ότι το παρακολουθούν παντού, αλλά ταυτόχρονα αναπτύσσει και εξάρτηση, γιατί αντιλαμβάνεται ότι μπορεί ανά πάσα στιγμή να τηλεφωνήσει στους γονείς του για να του λύσουν οποιοδήποτε πρόβλημα. **Έτσι** δε μαθαίνει να παίζει πρωτοβουλίες, να είναι αυτόνομο και να έχει εμπιστοσύνη στον εαυτό του.

εφημ. *ΤΟ ΒΗΜΑ*, 17/11/2010 (<http://www.tovima.gr>)

Οι μαθητές Γυμνασίου δεν πάνε σχολείο χωρίς το κινητό τους!

1. Διαβάστε το κείμενο και διαλέξτε τη σωστή απάντηση:

- **Σύμφωνα με την κ. Ασημούτη, όταν ένας μαθητής είναι στο σχολείο και πρέπει να μιλήσει με τους γονείς του:**
  - α. Πρέπει να έχει οπωσδήποτε κινητό.
  - β. Μπορεί να δανειστεί το κινητό ενός καθηγητή ή μιας καθηγήτριας.
  - γ. Μπορεί να χρησιμοποιήσει τα τηλέφωνα του σχολείου.

- **Σημειώστε σε ποια από τα παρακάτω οδηγεί η συνεχής χρήση του κινητού:**
  - 1. συγκέντρωση στα σχολικά μαθήματα
  - 2. μείωση προσοχής από τα σχολικά μαθήματα
  - 3. συνήθεια στη συνεχή χρήση του κινητού
  - 4. εξάρτηση από το κινητό
  - 5. αδιαφορία για τον αθλητισμό
  - 6. διάθεση για παιχνίδι
  - 7. κίνδυνο από την ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία
  - 8. ικανότητα προγραμματισμού του χρόνου
  - 9. ανάπτυξη αυτονομίας και αυτοπεποίθησης

- **Οι μαθητές καταγγέλλουν τους καθηγητές τους ότι χρησιμοποιούν το κινητό τους μέσα στην τάξη και ζητούν:**
  - α. να μιλάνε οι καθηγητές στο κινητό την ώρα του μαθήματος αλλά να βγαίνουν έξω από την τάξη όση ώρα μιλάνε.
  - β. να χρησιμοποιούν και οι μαθητές τα κινητά τους την ώρα του μαθήματος, όπως και οι καθηγητές.
  - γ. να χρησιμοποιούν μόνο οι μαθητές τα κινητά τους στην τάξη.

- **Σύμφωνα με τον κ. Θεοδώρου, οι μαθητές που χρησιμοποιούν το κινητό τους στο σχολικό χώρο:**
  - α. τιμωρούνται αυστηρά.
  - β. δεν τιμωρούνται καθόλου.
  - γ. έχουν κυρώσεις τις οποίες αποφασίζει ο διευθυντής του σχολείου.

- **Οι γονείς αγοράζουν στα παιδιά τους κινητό:**
  - α. για να μιλάνε με τους φίλους τους.
  - β. για να τους ελέγχουν και να ξέρουν ανά πάσα στιγμή πού βρίσκονται.
  - γ. για να μη ζηλεύουν όσους φίλους τους έχουν κινητό.

2. Συζητήστε το θέμα της χρήσης των κινητών τηλεφώνων στο σχολείο.

- Απαγορεύεται να χρησιμοποιείτε το κινητό μέσα στην τάξη σας;
- Οι καθηγητές σας χρησιμοποιούν το κινητό τους την ώρα που κάνουν μάθημα;
- Έχει τύχει ποτέ ένας μαθητής να χρησιμοποιεί το κινητό του στην τάξη και να τον δει ένας καθηγητής ή μια καθηγήτρια; Τι έγινε;

3. Τώρα μιλάτε για ένα περιστατικό που συνέβη σε ένα σχολείο. Ο Γιάννης Παπαδόπουλος έστειλε μήνυμα την ώρα του μαθηματικών με το κινητό του και ο μαθηματικός τον είδε. Ο καθηγητής έστειλε το Γιάννη στο διευθυντή του σχολείου. Ο Γιάννης μίλησε στο διευθυντή και μετά είπε στο φίλο του τον Νίκο τι έγινε. Πώς μιλάει ο Γιάννης στο διευθυντή και πώς μιλάει στο φίλο του; Διαλέξτε την κατάλληλη φράση και συμπληρώστε τα κενά.

1. είχα το κινητό κι έστειλα μήνυμα / χρήση κινητού και η αποστολή μηνυμάτων
2. επικοινωνία μέσω κινητού / έγγραφα
3. μπορώ να προσέξω / συγκέντρωση προσοχής
4. τήρηση κανόνων / πρέπει να ακολουθούμε τους κανόνες στο σχολείο

Διευθυντής: Παπαδόπουλε, γιατί χρησιμοποιούσες το κινητό σου; Δεν ξέρεις ότι απαγορεύεται η **1.** _____

_____ στην τάξη;

Γιάννης: Το ξέρω, κύριε, αλλά μερικές φορές είναι απαραίτητο να επικοινωνήσεις με κάποιον και η

2. _____ είναι εύκολη και αθόρυβη.

Διευθυντής: Ναι, αλλά αν κάθε μαθητής ή καθηγητής στέλνει μηνύματα στους φίλους του, τότε η **3.** _____

_____ στο μάθημα δεν είναι δυνατή.

Γιάννης: Μα, ξέρετε, δε χρησιμοποιώ το κινητό συνέχεια, έτυχε σήμερα να είναι πραγματικά μεγάλη ανάγκη...

Διευθυντής: Και η **4.** _____

_____ στο σχολείο είναι μεγάλη ανάγκη, Παπαδόπουλε! Πήγαινε τώρα και βλέπουμε...

Γιάννης: Άσε φίλε μου, τι έπαθα σήμερα το πρωί...

Νίκος: Για λέγε, τι έγινε;

Γιάννης: Να, μου την είπε ο μαθηματικός, γιατί **1.** _____ στην τάξη... Και μετά με έστειλε στο διευθυντή!

Νίκος: Τι λες; Μα πού σε είδε ο άτιμος;

Γιάννης: Έλα ντε, και να σκεφτείς ότι το είχα κάτω από το θρανίο και **2.** _____

στη Μαιρούλα χωρίς να με έχουν πάρει είδηση οι άλλοι.

Νίκος: Και τι σου είπε ο διευθυντής;

Γιάννης: Ε, ότι δεν **3.** _____

_____ στο μάθημα, όταν στέλνω μηνύματα.

Νίκος: Τι έγινε τελικά;

Γιάννης: Να, όταν του είπα ότι ήταν μεγάλη ανάγκη, μου είπε ότι **4.** _____

_____ και μου είπε να φύγω.

Νίκος: Πάλι καλά, φτηνά τη γλίτωσες...

(βλ. άσκηση 65 → Γλωσσικές Ασκήσεις, Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων 2002-2004.)

4. Από το κείμενο διαλέξαμε τις φράσεις που είναι γραμμένες με μαύρα γράμματα.

με αποτέλεσμα να, πάντως, φυσικά, βέβαια, μάλιστα,
ωστόσο, κατά βάση, εκτός από αυτό, τελικά, έτσι

Οι λέξεις αυτές ενώνουν τις προηγούμενες προτάσεις με τις επόμενες και μας βοηθάνε να καταλάβουμε καλύτερα το κείμενο. Διαβάστε την παρακάτω ιστορία και συζητήστε σε τι μας βοηθάνε οι υπογραμμισμένες φράσεις.

Χτες, ήταν μια φριχτή μέρα. Ξεκίνησε με φοβερή βροχή από το πρωί. Δεν άκουσα το ξυπνητήρι και φυσικά έχασα το λεωφορείο, με αποτέλεσμα να φτάσω στο σχολείο καθυστερημένος. Το μάθημα είχε αρχίσει. Πρώτη ώρα είχαμε διαγώνισμα μαθηματικών και μάλιστα το πιο δύσκολο κεφάλαιο του βιβλίου. Κατά βάση διαβάζω μαθηματικά, προχτές όμως, είχα πάει βόλτα. Πάντως, είχα διαβάσει λίγο και είχα λύσει κάποιες ασκήσεις. Για κακή μου τύχη, έπεσαν άλλες ασκήσεις από αυτές που είχα διαβάσει. Συνήθως κάθομαι με τον Πέτρο, που είναι πολύ καλός στα μαθηματικά και με βοηθάει. Ωστόσο, επειδή είχα αργήσει, είχε ήδη καθίσει ο Ονούρ μαζί του και έτσι κάθισα μόνος μου. Εκτός από αυτό, μπροστά μου καθόταν η Κατερίνα, που ήταν αδιάβαστη. Πίσω μου ήταν η Ξένια, η καλύτερη μαθήτριά, που βέβαια ήξερε να λύσει τις ασκήσεις, αλλά μέχρι να τελειώσει και να μου δείξει το γραπτό της, η ώρα τέλειωσε και ο καθηγητής μάζεψε τα διαγώνισματά. Τελικά, κατάλαβα τι έπρεπε να κάνω την επόμενη φορά

5. Διαλέξτε την κατάλληλη φράση (με αποτέλεσμα να, επίσης, βέβαια, μάλιστα, ωστόσο, εκτός από αυτό, τελικά) για να συμπληρώσετε τα κενά στο παρακάτω κείμενο.

Εκείνο που μ ενοχλεί στην καλύτερη φίλη μου είναι αυτή η αναθεματισμένη εξυπνάδα της. _____, η Ζουλί Μορέν υπολογίζει τόσο γρήγορα όσο ένα κομπιουτεράκι. _____ ξέρει απέξω όλους σχεδόν τους ορισμούς του λεξικού, _____ μην κάνει ποτέ ορθογραφικά λάθη. _____ ξέρει όλα τα ζώα της Αφρικής. Όλα τα ψάρια του Ειρηνικού. Τα καλύτερα ροκ συγκροτήματα. Το κινέζικο ωροσκόπιο, τα ζώδια και _____, τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές. _____, όλο το σχολείο ξέρει εδώ και καιρό ότι η Ζουλί Μορέν είναι πρωταθλήτρια σε ΟΛΑ. _____, από σήμερα το πρωί όλοι θα μάθουν το μεγάλο όνειρο της Ροζαλί Ντανσερό, που είναι καλύτερη σε ΤΙΠΟΤΑ!

Ginnette Anfousse, «Το μεγάλο όνειρο της Ροζαλί», μτφρ. Γεωργία Βαμβάκη, εκδ. Παπαδόπουλος, 1994 (δασκευή)

6. Τώρα γράψτε ένα περιστατικό που σας συνέβη. Χρησιμοποιήστε τις φράσεις:

ωστόσο, εκτός από αυτό, ακόμα, βέβαια, φυσικά, όμως,
αλλά, έτσι, πάντως, τελικά

Ο φόβος έχει ριζώσει στο ιστορικό κέντρο της πρωτεύουσας

«Φοβάμαι»

Στις περιοχές του κέντρου ο φόβος έχει ριζώσει: «Δεν παίρνω τσάντα μαζί μου και όταν έρχομαι, φοράω αθλητικά παπούτσια για να μπορώ να τρέξω αν μου επιτεθούν. Όσες φορές εργάζομαι βράδυ, φοβάμαι για τη ζωή μου», μας λέει η Βούλα, που εργάζεται στο κέντρο.

Μετά το φόβο και την ανασφάλεια, συχνά ακολουθεί ο ρατσισμός. «Βλέπουμε πολλούς ανθρώπους, ακόμη και νέους και προοδευτικούς, να εκφράζονται με ρατσιστικούς χαρακτηρισμούς κατά των αλλοδαπών. Βλέπουμε ακόμη και τους μαθητές των σχολείων να έχουν την ίδια γνώμη», σχολιάζει κάτοικος του κέντρου.

εφημ. Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 30/9/2010

Ο φόβος έχει ριζώσει στο ιστορικό κέντρο της πρωτεύουσας

1. Διαβάστε το άρθρο και απαντήστε στις ερωτήσεις:
  - Σε ποιο πρόβλημα αναφέρεται το άρθρο;
  - Γιατί φοβούνται οι κάτοικοι στο κέντρο της Αθήνας;
  - Ποιο είναι το αποτέλεσμα του φόβου και της ανασφάλειας;

2. Διαλέξτε την κατάλληλη λέξη και συμπληρώστε τα κενά. Αν δυσκολευτείτε, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το λεξικό.

φοβάται, φοβία, φοβερό, φοβητσιάρης, φοβερίζει, φόβητρο,
φοβέρες, φοβούνται

1. Ο Γιάννης είναι πολύ _____, _____ ακόμα και τη σκιά του.
2. Χτες άκουσα στις ειδήσεις ότι έγινε ένα _____ έγκλημα.
3. Όταν έχουμε έναν παθολογικό φόβο για κάτι, τότε λέμε ότι έχουμε _____.
4. Ο πατέρας του Θωμά είναι πολύ αυστηρός συχνά τον _____ ότι θα τον κλειδώσει στο δωμάτιό του όταν κάνει αταξίες.
5. Δε φοβάμαι τις _____ της μεγάλης μου αδερφής όλο λέει ότι θα με τιμωρήσει, αλλά δε μου κάνει ποτέ τίποτα.
6. Ο Αντώνης, που πάει στην τρίτη γυμνασίου, είναι άγριος, ψηλός και δυνατός. Όλοι τον _____. Είναι το _____ του σχολείου.

3. Φτιάξτε τις λέξεις με δεύτερο συνθετικό το «-φοβία», όπως στο παράδειγμα.

Φοβάμαι τα ζώα	>	Έχω ζωοφοβία.
Φοβάμαι τις αράχνες	>	
Φοβάμαι το πλήθος (την αγορά)	>	
Φοβάμαι τα αεροπλάνα	>	
Φοβάμαι τους ξένους	>	
Φοβάμαι το φως	>	
Φοβάμαι το μεγάλο ύψος	>	

Εσείς έχετε κάποια φοβία; Ποια;

4. Τι νομίζετε ότι θέλει να δείξει η γελοιογραφία;

Χρώματα

Υπάρχουν άνθρωποι, που δεν ξέρουν τίποτε από χρώματα. Είναι οι άνθρωποι που γεννήθηκαν τυφλοί. Οι τυφλοί δε βλέπουν, όπως εσείς, όταν κλείνετε τα μάτια. Όταν εσείς κλείνετε τα μάτια και σας λένε μπλε, στο μυαλό σας σχηματίζεται η εικόνα του μπλε. Όταν σας λένε κίτρινο, εσείς ξέρετε ποιο είναι το κίτρινο.

Οι άνθρωποι που έχουν γεννηθεί τυφλοί δεν έχουν δει ποτέ τους χρώματα. Δεν μπορούν λοιπόν να έχουν αναμνήσεις και εικόνες από χρώματα.

Το δικό σας μπλε, το δικό σας κίτρινο, το δικό σας κόκκινο ή πράσινο δεν υπάρχουν για εκείνους. Όταν εσείς βλέπετε χρώματα, οι τυφλοί βλέπουν κάτι άλλο.

Αυτό το κάτι άλλο εγώ το ξέρω, γιατί είμαι τυφλός.

Ε, και λοιπόν;

Τ' αγόρια στο σχολείο συζητούσαν καμιά φορά αναμεταξύ τους για τα κορίτσια.

– Αγαπάς καμιά; Με ρώτησαν μια μέρα.

– Ναι.

– Κάποια τυφλή;

Πρέπει να πίστευαν ότι ο έρωτας ήταν σαν το σχολείο: οι τυφλοί με τους τυφλούς, οι άλλοι με τους άλλους.

– Όχι, τους απάντησα. Δεν είναι τυφλή.

Η περιέργειά τους άναψε. Συνέχισαν να με ανακρίνουν.

– Είναι από την τάξη μας;

– Ναι.

– Ποια;

Επέμεναν.

– Πες μας ποια είναι;

Δεν ήθελα να σωπάσω άλλο. Πιο πολύ ήθελα να δω τι θα σκέφτονταν.

– Αγαπώ την Αϊσά.

Ένωσαν σαν να τους έπνιγε κάποιος.

– Τη Νεγρούλα; Μα δεν μπορείς.

– Γιατί;

– Να... γιατί είναι μαύρη!

Δεν τους απάντησα αμέσως εκείνη τη στιγμή.

Ύστερα είπα:

– Ε, και λοιπόν;

Τιερί Λενέν, Φιλίπ Πουαριέ, «Με τα μάτια της καρδιάς»,
μτφρ. Ανδρέας Καρακίτσιος, εκδ. Σύγχρονοι Ορίζοντες, 2001

Χρώματα

1. Διαβάστε το κείμενο και απαντήστε στις ερωτήσεις:

- Οι τυφλοί βλέπουν τα χρώματα;
- Αυτός που γράφει το κείμενο νιώθει διαφορετικός από τους άλλους; Γιατί;
- Γιατί οι συμμαθητές του παιδιού απόρησαν που αγαπούσε μία κοπέλα που δεν ήταν λευκή;
- Τι σημαίνει η απάντηση του παιδιού: «- Ε, και λοιπόν»;
- Εσείς, τι θα απαντούσατε στους συμμαθητές σας, αν ήρασαν στη θέση του παιδιού;

2. Κοιτάξτε το ακόλουθο σκίτσο. Τι νομίζετε ότι θέλει να μας δείξει;

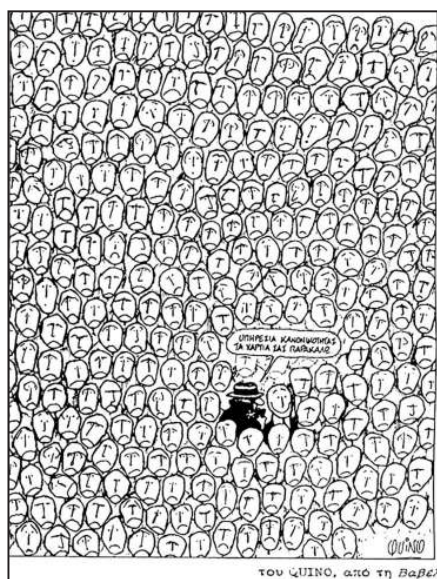
- Βρείτε πώς συνδέεται το σκίτσο με το κείμενο 13.

Ημερολόγιο 2001:
«Η ζωή δεν είναι κόμικς... τα κόμικς όμως είναι ασπρόμαυρα και έγχρωμα»,
Δίκτυο Κοινωνικής Υποστήριξης προσφύγων και μεταναστών, 2001

3. Ποιο από τα παρακάτω πρόσωπα δε φαίνεται «κανονικό»; Γιατί; Τι θέλει να μας δείξει το σκίτσο αυτό;

Ημερολόγιο 2001:
«Η ζωή δεν είναι κόμικς... τα κόμικς όμως είναι ασπρόμαυρα και έγχρωμα»,
Δίκτυο Κοινωνικής Υποστήριξης Προσφύγων και Μεταναστών, 2001